

PROBLEMEN MET DE PIJ

ADVIES OVER DE DOOR- EN UITSTROOM VAN JEUGDIGEN MET EEN PIJ-MAATREGEL

SAMENVATTING IN MAKKELIJKE TAAL

WAAROVER GAAT DIT ADVIES?

Als een jongere iets heel ernstigs heeft gedaan dat strafbaar is en de kinderrechter vindt dat hij* hulp nodig heeft, dan kan de kinderrechter een PIJ-maatregel opleggen. PIJ betekent Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen. Bij een PIJ-maatregel gaat een jongere naar een Justitiële Jeugdinrichting (JJI). In de JJI krijgt de jongere hulp bij problemen, zoals het niet goed kunnen houden aan regels. Het doel is om de jongere te helpen beter met deze problemen om te gaan, zodat hij of zij later geen strafbare dingen meer doet en kan meedoen in de samenleving. In het advies gaat de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) in op de vraag of de PIJ-maatregel aan dit doel voldoet.

HOE IS DE RSJ TE WERK GEGAAN?

Voor dit advies hebben de mensen van de RSJ met 56 medewerkers van 32 verschillende organisaties gesproken. De RSJ heeft ook met jongeren zelf gesproken die een PIJ-maatregel hebben gehad. Daarnaast is een Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd en een Justitiële Jeugdinrichting (JJI) bezocht.

WAT SPEELT ER?

De jongeren die klaar zijn met hun PIJ-maatregel en dus vrijkomen uit de JJI, moeten naar een nieuwe plek om te wonen, waar soms ook nog hulp en begeleiding is. Maar er zijn heel weinig van deze plekken voor jongeren, waardoor ze de hulp en begeleiding óf woonplek die ze nodig hebben vaak niet krijgen.

De RSJ vindt dat de PIJ-maatregel niet functioneert zoals dat zou moeten. Daarom moet de PIJ-maatregel binnen enkele jaren worden verbeterd. De RSJ vindt dat in 2026 gestart moet worden met het uitvoeren van de aanbevelingen die we hieronder noemen.

WAT WIL DE RSJ?

1. Zorg voor één centraal punt voor hulp

Problemen:

- Er is nu niet één plek waar alles geregeld wordt voor jongeren die hulp nodig hebben.
- Instellingen of woonplekken kunnen jongeren weigeren en dat zorgt voor lange wachttijden.

Wat moet er komen?

- Eén landelijk loket dat jongeren snel aan passende hulp en een woonplek helpt.
- Genoeg geld vanuit de overheid, zodat er altijd hulp beschikbaar is.

* Waar 'hij' staat, worden alle genders bedoeld.

ADVIES OVER DE DOOR- EN UITSTROOM VAN JEUGDIGEN MET EEN PIJ-MAATREGEL

2. Bereid jongeren beter voor

Problemen:

- In de JJI is vaak te weinig personeel en dus ook weinig behandeling.
- Jongeren moeten vaak lang wachten op behandeling of verlof, waardoor ze minder goed voorbereid zijn op hun terugkeer naar de samenleving.

Wat moet er beter?

- Zorg dat jongeren in de JJI de hulp krijgen die ze nodig hebben.
- Zorg voor genoeg goed opgeleide medewerkers om jongeren goed te begeleiden.
- Zorg voor meer behandelplekken voor minder jongeren, waar zij passende hulp kunnen krijgen.
- Begin vroeg met het plannen van het scholings- en trainingsprogramma (STP) voor de jongeren.
- Begin op tijd met voorbereiden van jongeren op het vertrek uit de JJI en terugkeer in de samenleving.

3. Bied goede hulp na vrijlating

Problemen:

- Er zijn te weinig goede woonplekken met de juiste hulp voor jongeren.

Wat is nodig?

- Zorg in heel Nederland voor plekken waar jongeren kunnen wonen en de juiste hulp krijgen na vrijlating uit de JJI.
- Hulp moet blijven zolang dat nodig is, ook als dat een leven lang is. Soms hebben jongeren namelijk hun hele leven hulp nodig.

4. Zorg voor meer kennis

Problemen:

- Gemeenten weten soms niet goed genoeg wat hun taak is bij het helpen van jongeren met een PIJ-maatregel. Gemeenten moeten deze jongeren namelijk helpen als zij uit de JJI terugkomen in hun woonplaats.
- Zorginstellingen vinden jongeren met een PIJ-maatregel vaak lastig, omdat ze hen niet goed kennen.

Wat helpt?

- Gemeenten moeten weten wat ze moeten doen als een jongere terugkomt naar hun woonplaats.
- Hulpverleners moeten meer kennis hebben over het werken met jongeren met een PIJ-maatregel.

